

Nullpont Kulturális Egyesület

Székhely: 4032 Debrecen, Egyetem tér 1.

Postacím: 4010 Debrecen, Pf. 25.

E-mail: nullpont@gmail.com

Felnőttképzési engedélyszám: E-001674/2017

A jó gyakorlat elnevezése: **Erdei kincsek feldolgoása**

(A zetelaki gyümölcsfeldolgozó esete)

Az esetet lejegyezte: Dr. Barabási Tünde

A jó gyakorlatok kiválasztási szempontjai

A jó gyakorlat elsősorban a felnőttkori tanulás megvalósulási lehetőségére mutat rá. Hozzájárul egy település fejlődéséhez, de megjelenik benne az egymástól tanulás lehetősége, és a társadalmi innováció is, azaz egy olyan új tevékenység, amelynek valóban szemléletmód formáló hatása van, egyénileg és társadalmilag is hasznos. Maga a jó gyakorlat a helyi vidéki közösségek gazdasági boldogulásának egy lehetőségét mutatja be. Az egyéni célok támogatásán (egy biztos munkahely létesítése) túlmenően annak lehetőségét is mutatja, hogy miként lehet és érdemes a természet adta kincsekkel bánni, úgy, hogy a környezettel összhangban éljen az ember, felhasználja, de ne kizsákmányolja azt.

A szervezet/ek, személy/személyek, tágabb környezet, amely(ek)hez, aki(k)hez

köthető a jó gyakorlat

A jó gyakorlat a Székelygyümölcs Egyesület és a Zetelaki Közbirtokosság által létrehozott zetelaki Gyümölcsfeldolgozó Manufaktúrát mutatja be, amely a begyűjtött erdei gyümölcsök és gombák feldolgozását kezdeményezte és valósította meg és járult hozzá ezáltal a település fejlődéséhez általánosan, az egyes érintettek tanulásához sajátosan.

A jó gyakorlat érdekeltjei

Elsősorban Zetelaka község és a környék lakossága. Ugyanakkor érdekelt a Zetelaki Közbirtokosság, amely szervezet addigi jövedelmét a kivágott fa értékesítése jelentette, a gyümölcsfeldolgozó működtetésével azonban egy alternatív bevételi forráshoz jutott. Ehhez szintén az erdőt használja, de másképpen, hosszabb távra tervezve. Amennyiben kevesebb fa kerül ily módon kivágásra (és csak ezt a másodlagos hatást tartjuk szem előtt) a gyümölcsfeldolgozó ötlete és működtetése a teljes térség számára óriási nyereség. Az érdekelttek közé sorolhatók még mindazok az egyének, akik rendszeres munka- és megélhetési lehetőséget kaptak azáltal, hogy a gyümölcsfeldolgozóval szerződve dolgozhatnak.

Nullpont Kulturális Egyesület

Székhely: 4032 Debrecen, Egyetem tér 1.

Postacím: 4010 Debrecen, Pf. 25.

E-mail: nullpont@gmail.com

Felnőttképzési engedélyszám: E-001674/2017

Mivel termelési és értékesítési folyamatról van szó, természetesen vannak olyan konkurens, hasonló jellegű vállalkozások a tágabb térségben, akik nem örülnek annyira ennek a kezdeményezésnek, de a településeggyüttesi pozitív hatások felülírják ezeket a nehézségeket.

A jó gyakorlat célja, tevékenységei

A jó gyakorlat ötletét az adta, hogy állandó kérdés és probléma volt, hogy mi legyen a környékbéli erdőkből begyűjtött gombával és erdei gyümölcsökkel, egyrészt azért mert a begyűjtők alacsony áron tudták eladni azt, másrészt, mert az a furcsa helyzet állt elő, hogy a kész, bio minősítésű termékek alapanyagait a helyi feldolgozók külföldről szállították be. A megoldást egyértelműen a helyi feldolgozásban találták meg. A cél, hogy rávegyék a lakosságot arra, hogy megfelelő módon szedjék az erdei gyümölcsöket és a gombát, s azt feldolgozva, hozzáadott értékkel adják el. Ennek az ötletnek nyomán a Zöld Vállalkozás elnevezésű program keretében valósult meg a Polgár-Társ Alapítvány és a Román-Amerikai Alapítvány szakmai és pénzügyi támogatásával a gyümölcsfeldolgozó létrehozása és működtetése 2012-től. Az alapvető cél a hagyományos gazdálkodás jövedelmező jellegének növelése, valamint az erdő kincseinek érdemi felhasználása, értékesítése. A kezdeményezők úgy vélik, hogy az erdőben sok érték van, ezt meg kell őrizni, és az embereket meg kell tanítani az ésszerű felhasználásra.

A gyümölcsfeldolgozóban az alaptevékenység az erdei gyümölcs és gomba begyűjtése és feldolgozása. Átlagosan 200 fő vesz részt szezonálisan a gyűjtésben, és 20-25 asszony a feldolgozás folyamatában, szerződéses alapon. A gyűjtők nagy többsége roma származású, Zetelaka község vagy a térség lakója. A munka fontos részét képezi az oktatás. Egyrészt a gyűjtők képzése: kézmosás, a gyűjtés folyamatának és technikájának elsajátítása (annak érdekében, hogy se a növényben, se a termésben ne okozzanak kárt, gondolva a jövőre és a fogyasztó egészségére egyaránt), a bejárható, gyűjtési terület megismerése. Az üzem ma is teljes kapacitáson működik. Az esztendő jellegétől függően évi 15-25 tonna gombát, 15 tonnányi áfonyát, kb. 5-7 tonna szedret, málnát gyűjtenek be és dolgoznak fel.

A jó gyakorlat által érintett terület/ek

A jó gyakorlat lehetőséget ad a nonformális és informális tanulásnak egyaránt. Szemléletmódformáló hatása egyértelmű az érintett munkatársak körében, ugyanakkor az

EFOP-5.2.2-17-2017-00066

Tanuló közösségek és társadalmi átalakulás:
kelet-közép-európai tapasztalatok

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFECTETÉS A JÖVŐBE

Nullpont Kulturális Egyesület

Székhely: 4032 Debrecen, Egyetem tér 1.

Postacím: 4010 Debrecen, Pf. 25.

E-mail: nullpont@gmail.com

Felnőttképzési engedélyszám: E-001674/2017

érhető tette. Az eredményesség egy másik szintje a tanulási folyamat következményeként az egyéni hasznosságban mutatkozik meg: például változatosabb erdei gyümölcs-befőzés, fagyasztás, szárítás, szakszerűbb gyűjtés stb.

A jó gyakorlat fenntarthatósága

A fennmaradásnak alapfeltétele a minőségbiztosításban rejlik: megfelelő minőségű tevékenység megvalósítása következtében jó minőségű termékek előállítása. A manufaktúrában készített termékek bio-minősítésűek, akárcsak az erdők, amelyek a begyűjtési területet képezik. Ugyanakkor a beindítási folyamatot koordináló Már István azt is kiemelte a fenntarthatóság mentén, hogy az évente új termék megjelenése is igen fontos, hogy a köztudatban újra és újra a középpontba kerüljön a cég.

A jó gyakorlat adaptálhatósága

A gyakorlat átadhatóságának bizonyítéka, hogy a manufaktúra beindulását követően már több térségbeli közbirtokosság is „vitte” az ötletet (pl. a Madéfalvi Közbirtokosság, a gyergyói medence több közbirtokossága). Ugyanakkor alapfeltétel olyan kovászemberek megtalálása és/vagy kinevelése, akik hisznek a helyi gazdálkodás közösségfejlesztő erejében. Székelyföldben gondolkodva a jó gyakorlat mindenképpen adaptálható. Más vidékeken meg kell találni azokat a helyi potenciálításokat, amelyek ilyenszerűen felhasználhatók.

